

Smlouva o nešíření jaderných zbraní

ASPI - stav k 1.10.2004 do částky 178/2004 Sb. a 47/2004 Sb -
Obsah a text 61/1974 Sb. - poslední stav textu

61/1974 Sb.
Vyhláška
ministra zahraničních věcí
ze dne 29. března 1974
o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní

Rezolucí Valného shromáždění Organizace spojených národů ze dne 12. června 1968 byla přijata Smlouva o nešíření jaderných zbraní.

Jménem Československé socialistické republiky byla Smlouva podepsána v Moskvě, Washingtonu a Londýně dne 1. července 1968.

Se Smlouvou vyslovilo souhlas Federální shromáždění Československé socialistické republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listiny byly uloženy u deponitářů Smlouvy, vlády Svazu sovětských socialistických republik, vlády Spojených států amerických a vlády Velké Británie a Severního Irska dne 22. července 1969.

Na základě svého článku IX odstavce 3 vstoupila Smlouva v platnost dnem 5. března 1970 a tímto dnem vstoupila v platnost i pro Československou socialistickou republiku.

Český překlad Smlouvy se vyhláší současně.

Ministr:
Ing. Chňoupek v. r.

Smlouva o nešíření jaderných zbraní

Státy uzavírající tuto Smlouvu, dále uváděné jako "Smluvní strany",

berouce v úvahu ničivé důsledky, které by měla pro všechno lidstvo jaderná válka, a z toho vyplývající nutnost vynaložit veškeré úsilí k odvrácení nebezpečí vzniku takové války a učinit opatření k zajištění bezpečnosti národů,

majíce za to, že šíření jaderných zbraní by vážně zvýšilo nebezpečí jaderné války,

v souladu s rezolucemi Valného shromáždění Organizace spojených národů, které vyzývají k uzavření dohody o zamezení dalšího šíření jaderných zbraní,

zavazující se napomáhat uplatnění záruk Mezinárodní agentury pro atomovou energii na činnost spojenou s mírovým využitím jaderné energie,

vyjadřující svoji podporu výzkumu, vývoji a dalšímu úsilí na podporu aplikace zásady účinných záruk v rámci systému záruk Mezinárodní agentury pro atomovou energii, pokud jde o pohyb výchozích a speciálních štěpných materiálů s využitím přístrojů a jiných technických způsobů kontroly na určitých klíčových místech,

potvrzující zásadu, že výsledky mírového využití jaderné technologie včetně jakýchkoliv vedlejších technologických produktů, které mohou získat státy vlastníci jaderné zbraně při vývoji jaderných výbušných zařízení, mají být pro mírové účely poskytnuty všem smluvním stranám, jak těm, které jaderné zbraně vlastní, tak i těm, které je nevlastní,

Smlouva o nešíření jaderných zbraní

jsouce přesvědčeny, že při uskutečňování této zásady mají všechny smluvní strany právo podílet se na co možná nejširší výměně vědeckých informací pro další rozvoj využití jaderné energie pro mírové účely a přispívat tomuto rozvoji jednotlivě nebo ve spolupráci s dalšími státy,

vyhlašující svůj úmysl dosáhnout co možná nejdříve zastavení závodů v jaderném zbrojení a přijmout účinná opatření k jadernému odzbrojení,

naléhavě vyzývající všechny státy ke spolupráci při uskutečňování tohoto cíle,

připomínající rozhodnutí, vyjádřené smluvními stranami v preambuli Smlouvy o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi v ovzduší, v kosmickém prostoru a pod vodou z r. 1963, usilovat o trvalé zastavení všech pokusných výbuchů jaderných zbraní a pokračovat za tímto účelem v jednání,

přejíce si napomáhat zmírnění mezinárodního napětí a upevnění důvěry mezi státy s cílem usnadnit zastavení výroby jaderných zbraní, zničení všech jejich existujících zásob a odstranění jaderných zbraní a jejich nosičů z národních arzenálů v souladu se smlouvou o všeobecném a úplném odzbrojení pod přísnou a účinnou mezinárodní kontrolou,

připomínající, že v souladu s Chartou Organizace spojených národů musí se státy ve svých mezinárodních stycích zdržet hrozby silou nebo použití síly proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoliv státu nebo jakéhokoliv jiného způsobu neslučitelného s cíli Organizace spojených národů a že dosažení a udržení mezinárodního míru a bezpečnosti má být zajištěno s nejmenším vynaložením světových lidských a ekonomických zdrojů na zbrojení,

dohodly se na tomto:

Čl. I

Každá smluvní strana vlastnící jaderné zbraně se zavazuje nepředávat přímo ani nepřímo komukoliv jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo jadernými výbušnými zařízeními, jakož i žádným způsobem nepodporovat, nepodněcovat a nepovzbuzovat jakýkoliv stát nevlastnící jaderné zbraně k výrobě nebo k získání jaderných zbraní či jiných jaderných výbušných zařízení jakýmkoliv jiným způsobem nebo k získání kontroly nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními.

Čl. II

Každá smluvní strana nevlastnící jaderné zbraně se zavazuje nepřijímat přímo či nepřímo od kohokoliv jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními, nevyrábět jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, ani je nezískávat jakýmkoliv jiným způsobem, ani nevyhledávat a nepřijímat jakoukoliv pomoc při výrobě jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení.

Čl. III

1. Každá smluvní strana nevlastnící jaderné zbraně se zavazuje přijmout záruky uvedené v dohodě, o které se bude jednat a která bude uzavřena s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii v souladu se Statutem Mezinárodní agentury pro atomovou energii a systémem záruk Agentury, výlučně k ověřování plnění závazků, které přijala v souladu s touto Smlouvou s cílem zabránit neoprávněnému převodu jaderné energie z mírového využití na jaderné zbraně nebo

Smlouva o nešíření jaderných zbraní
jiná jaderná výbušná zařízení. Procedury záruk požadovaných tímto článkem budou uplatněny na výchozí nebo speciální štěpný materiál, a to nezávisle od toho, vyrábí-li se, zpracovává nebo používá v jakémkoliv hlavním jaderném zařízení nebo se nachází mimo jakékoliv takové zařízení. Záruky požadované tímto článkem budou uplatněny na veškerý výchozí nebo speciální štěpný materiál ve veškeré mírové jaderné činnosti na území takového státu, pod jeho jurisdikcí nebo v činnosti kdekoliv prováděné pod jeho kontrolou.

2. Každá smluvní strana se zavazuje nedávat k dispozici:

- a) výchozí nebo speciální štěpný materiál nebo
- b) zařízení nebo materiál speciálně určený nebo připravovaný pro zpracování, využití nebo výrobu speciálního štěpného materiálu jakémukoliv státu nevlastnícímu jaderné zbraně pro mírové účely, jestliže se na tento výchozí nebo speciální štěpný materiál nevztahují záruky požadované tímto článkem.

3. Záruky požadované tímto článkem budou realizovány takovým způsobem, který bude v souladu s článkem IV této Smlouvy a bude zamezovat brzdění ekonomického nebo technologického rozvoje smluvních stran nebo mezinárodní spolupráce v oblasti mírové jaderné činnosti včetně mezinárodní výměny jaderného materiálu a zařízení pro zpracování, využití nebo výrobu jaderného materiálu pro mírové účely v souladu s ustanoveními tohoto článku a zásadou aplikace záruk uvedenou v preambuli Smlouvy.

4. Smluvní strany nevlastnící jaderné zbraně uzavřou s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii dohody za účelem splnění požadavků tohoto článku individuálně nebo spolu s jinými státy v souladu se Statutem Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Jednání o takovýchto dohodách započne v průběhu 180 dní od původního vstupu této Smlouvy v platnost. Pro státy, které předají do úschovy své ratifikační listiny nebo listiny o přístupu po uplynutí lhůty 180 dní, jednání o takovýchto dohodách započne nejpozději k datu předání těchto listin. Tyto dohody vstoupí v platnost nejpozději osmáct měsíců ode dne zahájení jednání.

Čl.IV

1. Nic v této Smlouvě nesmí být vykládáno tak, aby se to dotýkalo nezadatelného práva všech smluvních stran rozvíjet bez diskriminace a v souladu s články I a II této Smlouvy výzkum, výrobu a využití jaderné energie pro mírové účely.

2. Všechny smluvní strany se zavazují napomáhat co nejúplněji výměně zařízení, materiálů, vědeckých a technických informací k mírovému využití jaderné energie a mají právo podílet se na takovéto výměně. Smluvní strany, které k tomu mají předpoklady, budou rovněž spolupracovat k tomu, aby přispěly, jednotlivě nebo společně s jinými státy nebo mezinárodními organizacemi, k dalšímu rozvoji mírového využití jaderné energie, zejména na území smluvních stran nevlastnících jaderné zbraně, s patřičným zřetelem k potřebám rozvojových oblastí světa.

Čl.V

Každá smluvní strana se zavazuje provést příslušná opatření k tomu, aby bylo zajištěno, že možný prospěch z jakéhokoliv mírového využití jaderných výbušných bude v souladu s touto Smlouvou, pod odpovídajícím mezinárodním dohledem a prostřednictvím příslušných mezinárodních procedur dostupný smluvním stranám nevlastnícím jaderné zbraně na nediskriminačním základě a že cena za použitá výbušná zařízení pro takové smluvní strany bude co možná nejnižší a nebude zahrnovat výdaje na výzkum a vývoj. Smluvní strany nevlastnící jaderné zbraně budou moci dosáhnout takového prospěchu v souladu se speciální mezinárodní dohodou nebo dohodami prostřednictvím odpovídajícího mezinárodního orgánu, v němž budou

Smlouva o nešíření jaderných zbraní
přiměřeně zastoupeny státy nevlastnící jaderné zbraně. Jednání o této otázce bude zahájeno co možná nejdříve po vstupu Smlouvy v platnost. Smluvní strany nevlastnící jaderné zbraně, pokud si to budou přát, mohou získat takovéto výhody rovněž v souladu s dvoustrannými dohodami.

Čl.VI

Každá smluvní strana se zavazuje vést v duchu dobré vůle jednání o účinných opatřeních k zastavení závodů v jaderném zbrojení v blízké budoucnosti a k jadernému odzbrojení a rovněž o smlouvě o všeobecném a úplném odzbrojení pod přísnou a účinnou mezinárodní kontrolou.

Čl.VII

Žádné ustanovení této Smlouvy se netýká práva jakékoliv skupiny států uzavírat oblastní dohody za účelem úplného odstranění jaderných zbraní z jejich území.

Čl.VIII

1. Kterákoliv smluvní strana může navrhnout změny v této Smlouvě. Znění jakékoliv navrhované změny se předkládá depozitárním vládám, které je rozešlou všem smluvním stranám. Poté, budou-li o to požádány jednou třetinou nebo větším počtem smluvních stran, depozitární vlády svolají konferenci, na niž pozvou všechny smluvní strany k posouzení takovéto změny.

2. Jakákoliv změna této Smlouvy musí být schválena většinou hlasů všech smluvních stran, včetně hlasů všech smluvních stran vlastnicích jaderné zbraně, jakož i všech těch smluvních stran, které budou k datu, kdy bude oznámení o změně rozesláno, členy Rady guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Změna vstoupí v platnost pro každou smluvní stranu, která předá listiny o ratifikaci změny, po předání do úschovy ratifikačních listin většiny všech smluvních stran, včetně ratifikačních listin všech smluvních stran vlastnicích jaderné zbraně, a rovněž všech těch smluvních stran, které budou k datu, kdy bude oznámení o změně rozesláno, členy Rady guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Poté vstoupí změna v platnost pro jakoukoliv jinou smluvní stranu po předání její listiny o ratifikaci změny do úschovy.

3. Po pěti letech od vstupu této Smlouvy v platnost bude v Ženevě (Švýcarsko) uspořádána konference smluvních stran, aby posoudila účinnost této Smlouvy s cílem ujistit se, že zásady preambule a ustanovení Smlouvy jsou plněny. Po každých dalších pěti letech může většina smluvních stran na základě předloženého příslušného návrhu depozitárním vládám dosáhnout svolání dalších konferencí za stejným účelem, tj. k posouzení účinnosti Smlouvy.

Čl.IX

1. Tato Smlouva je otevřena k podpisu všem státům. Kterýkoliv stát, který nepodepíše Smlouvu před jejím vstupem v platnost podle odstavce 3 tohoto článku, může k ní kdykoliv přistoupit.

2. Tato Smlouva podléhá ratifikaci států, které ji podepsaly. Ratifikační listiny a listiny o přístupu budou uloženy u vlády Svazu sovětských socialistických republik, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a Spojených států amerických, které se tímto určují za depozitární vlády.

3. Tato Smlouva vstoupí v platnost po její ratifikaci státy, jejichž vlády jsou určeny za depozitáře Smlouvy, a 40 jinými signatárními státy této Smlouvy a po uložení jejich ratifikačních listin. Pro účely této Smlouvy je státem vlastním jaderné

Smlouva o nešíření jaderných zbraní
zbraně stát, který vyrobil a provedl výbuch jaderné zbraně nebo jiného jaderného výbušného zařízení před 1. lednem 1967.

4. Pro státy, jejichž ratifikační listiny nebo listiny o přístupu budou uloženy po vstupu této Smlouvy v platnost, nabude Smlouva platnosti dnem uložení jejich ratifikačních listin nebo listin o přístupu.

5. Depozitární vlády neprodleně uvědomí všechny státy, které tuto Smlouvu podepsaly nebo k ní přistoupily, o datu každého podpisu, o datu uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, o datu vstupu této Smlouvy v platnost a o datu obdržení jakékoliv žádosti o svolání konference a rovněž o jiných sděleních.

6. Tato Smlouva bude zaregistrována deponitárními vládami podle článku 102 Charty Organizace spojených národů.

Čl.X

1. Každá smluvní strana má při výkonu své státní svrchovanosti právo odstoupit od Smlouvy, jestliže rozhodne, že mimořádné okolnosti související s obsahem této Smlouvy ohrožily svrchované zájmy její země. O svém odstoupení uvědomí tři měsíce předem všechny ostatní smluvní strany a Radu bezpečnosti Organizace spojených národů. Takové sdělení musí obsahovat prohlášení o mimořádných okolnostech, o kterých tento stát soudí, že ohrožily jeho svrchované zájmy.

2. Po 25 letech od vstupu Smlouvy v platnost bude svolána konference, aby rozhodla o tom, zda platnost Smlouvy bude nadále časově neomezená, nebo zda její platnost bude prodloužena na další stanovenou lhůtu nebo lhůty. Toto řešení bude přijato většinou smluvních stran.

Čl.XI

Tato Smlouva, jejíž ruský, anglický, francouzský, španělský a čínský text jsou stejně autentické, bude uložena v archívech deponitárních vlád. Náležitě ověřené kopie této Smlouvy budou deponitárními vládami předány vládám všech států, které Smlouvu podepsaly nebo k ní přistoupily.

Na důkaz toho níže podepsaní, kteří k tomu byli řádným způsobem zmocnění, tuto Smlouvu podepsali.

Dáno v trojím vyhotovení ve městech Moskvě, Londýně a Washingtoně dne prvního července roku tisícího devítistého šedesátého osmého.